

Q. R. R. Z. 3.
DISSERTATIO JURIDICA
De
DONO MATU-
TINALI.

Svetice

Morgongåfva!

Quam

Ex indultu ampliss: facultatis juridice,

In Regia ad auram Academia

SUB PRÆSIDIO

CONSULTISSIMI VIRI

Dn. MATTHIAE SWEDER,

Juris Patrii & Rom: Professoris Ordin.

Præceptoris &c Promotoris sui ma-
xime colendi.

Publicè ventilandam exhibet

Regius Alumnus

GUNNARUS ÖBERG

Jempl. Svec.

ad diem 24. Maii Anno 1693.

loco horisque consuetis.

Excudit Joh. Winter Reg. Typ.

S. & R. & M.^{tis}

Summæ Fidei Viro,

SENATORI REGIO.

Summi Dicasterii Holmensis

PRÆSIDI *

ut &

Regiæ Aboënsis Academiæ

CANCELLARIO

Illusterrimo & Celsissimo

COMITI

Dn. LAURENTIO

WALENGEDE/

Musarum Patrono incomparabili

DOMINO meo Gratiissimo.

CELSE COMES, magnum boreis decu
addite terris,
Præside quo Phœbus, quo Themis
ipsa viger.

Vestra quod audaci concendat limina
gressu

Pultet & excelsas nostra Thalia fores,
Ignosce ô, nostris clementer & annue cœ-
ptis;

Et facilis Musam sublevet aura meam.
Est rudis, est fateor, non isto digna favore;
Et quæ se tanto sistat inepta viro.
Ast etiam, summo quod splendet in æthe-
re fidus,

Illustrat radiis infima quæque suis.
O igitur facili, mos ut tuus, adspice vulnus
Hæc tibi quæ cultor munera parva fero.
Sic tibi succrescat, quam factis, fama, me-
reris!

Sic veniant meritis præmia digna tuis!
Sic, sed cum Pylios senior numeraveris au-
nos,

Succedas cœlo Stelligeroque Polo!

Illustrissimæ Tuæ Celsitudinis

devotissimus & humilimus eliens

G. ABBEY.

Nobilissimo atq; Amplissimo
VIRO
**Dn. JOHANNI
GODEGENS JEGELM**

Dicasterii Finlandici
ADSESSORI

longè gravissimo,

Promotori & Mecenati suo jugiter
Colenda.

Ut &

Pl. Reverendis, spectatissimis & honoratissimis viris,
Mag. JOACHIMO GODEGENS/ Pastor in
Ecclesia merissimo, ever-
getæ singulariter
honorando.

Da. SAMUEL ALANO,
Templi Cathedralis oco-
nomo attentissimo, Nutri-
tio ut aliquot ante annos
liberalissimo, ita nunc
honorè quovis pro-
sequendo.

Da. GUSTAVO Wiffoot/ civitatis Aboënsis merca-
tori per celebri fautori
semper officiose
colendo.

Da. JOHANNI GLEEGES
civi & mercatori ibidem
adcuratissimo, favitori &
benefactori semper
amando.

In gratiam grati animi memoriam, ob prestita bene-
ficia, & ulteriorem favorem, hoc levidense ex-
ercitium oblatum & dicatum vult

G. D.

SUPER ERUDITIA

De

MATUTINALI DONO
DISSERTATIONE,

VIRI Juvenis Politissimi Humanissimig_s,

D^oi GUNNARI ÖBERGS/

Amici sinceré dilecti.

NE dotata, suisque superciliosa virago
Numis, mille vitum plesteret usque malis,
Sanxerunt nostri prudenti lege Parentes
Ut dotem caperet fæmina, Virqve daret.
Hinc Barba esse domus columen monstratur herilis,
Et nuptam obseqvii gloria sola manet.

Festinato hoc epigrammate ludeb.

TORST. RUDEEN

p. t. Acad. Re&:

Ad Eximum Præstantissimumque

Dn. GUNNARUM ÖBERGS/

De DONO MATUTINALI egregie disputantem.

Licet & jam ratio temporis ejusq_s, brevitas, quam
huic exercitio de Dono Matutinali instituendo, cir-
cumscriptisti, vix mihi hoc concedat, ut, quod petui-
sti, vel illud scripta aliquâ & publicâ mea censurâ ac ju-
dicio comprobare vel se commendatione rati, qualen-
Meruisti, prosequi possim; tamen in neutrō horum, ut u-
foree tibi non satisfit, desiderio tuo deesse volui. Nam
quod attinet hanc Disputationem, fateor illam ita ess-
comparatam, ut multa ei addi debuerint, quibus tum a-
etior, cum etiam aliquanto comptior fieri potuisset. Am-
pla quippe & copiosa est illa materia, licet juri Romano

qui hoc jolum uruntur, ignorata; nam natales
suis populis borealibus, qui vel remotiores ab illo impe-
rio habitarunt, vel eidem nunquam subjecti fuerunt,
debet. Sed nihilominus apud hos non aequè frequentata
& scriptis illustrata est; quidam enim majorum operam
ac curam illi illustrandæ attulerunt quam alii. Sic, quis
paulo in Tractate saxonico veteri illo & novo versatior, ne-
scit, quaneopere illud, sed in primis ejusdem interpretes
in hoc aut amplificanda aut exponenda re occupentur?
At nostrum rursus ius & ejus Doctores strictim & parce
de illa agunt. Quare, quæ huic supplenda augendæ con-
ducerent, multa inde peri ac colligi potuissent. At illis
supercedere maluisti, quam aliena advocate atq; ostend-
bare; contentus adferre & explicare ea potissimum, quæ
usu, nifallor & moribus nostris recepta sunt. In quibus
si forte quadam adhuc desiderentur, nec tibi, nec alii eæ
ratione satisficeris; non propterea, spero, malam inibis,
gratiam in Musarum castris & hoc studiorum genere ita
operatus, ut res domesticæ, & ratio instituti permiserant.
Nec methodus, quam secutus es, quemquam offendere de-
bet; utpote quæ frequens est, quâq; concludi hanc mate-
riam & tractari quam commodissimè putas. Ego sanè
hoc tuum institutum laudo, quô. ut diligentiam tuam &
industriam adprobasti; ita præterea illud, quo Impera-
tor Justinianus in fine Prœmii suarum Institutionum Ju-
ris Studiosis inculcat, toto isto tempore, quo mibi operam
navigasti, observasse visus es, ut summa ope & alacri stu-
dio, legibus operam dederis. Unde & remet-ipsum sic
nunc eruditum ostendis ut spes pulcherrima te foveat,
posse etiam Rempublicā, in partibus aliquibus aliquan-
to tibi credendis gubernari. Quod ut tibi quantocius
ex voto contingat, etiam atq; etiam opto. Vale scrib. p.p.
abou 17. Maii 1699.

MATTHIAS SWEDERI

J. N. J.

§. I.

 T summus ille, univer-
sæ hujus mundi machinæ ar-
chitectus Deus, primis nostris
creatis parentibus, matrimo-
nium, sanctissimam pariter atque arctissi-
mam illam societatem ac mortalium se-
minarium, citra quod, *uniuersitati turba fo-
rent*, ut scitè fatur *Seneca*, (*a*) sapientissi-
mè introduxit; Ita, ejus conciliandi ac su-
stinendi gratia, varia, in legibus tam divi-
nis, (*b*) quam humanis, (*c*) inventa sunt
privilegia & prærogativæ; quorum ut alia
taceam, non postremum est *Donum Ma-
tutinale*. De quo, lineas quasdam, quan-
tum pro tenuitate ingenii mei, curtaque
supellestile liceat, ducturus, in anteces-
sum, ejus antiquitatem, monente im-
peratore *Justiniano*, (*d*) haud inconsi-
tum esse indagare, duco. Ignoratis enim

A

prin-

(*a*) *Hippol.* v. 466. (*b*) *Gen.* 24: 21, 48, 53. &
34: 12. (*c*) *passim in jur. Suec. Rom. aliorumque pe-
pulorum*, (*d*) *Instit. de test. ordin. in. princ.*

32

principiis, infausto s^epè iter pede, eaque
quæ sequuntur, ignorantur. Ejus autem
evidentiora aut certiora, quam quæ, ex
ipsâ sacra paginâ, petuntur, proferre ne-
quimus testimonia; quippe non solum
Judæos, à supremo legislatore, eâ latâ san-
citatâque lege usos fuisse; (e) verum etiam
apud Cananæos Sichemitasque, tempore
Patriarchæ Jacobi, (f) aliosque (g) illum
morem viguisse constat, ut hanc donatio-
nem frequentarent; sive hi expressum de
ea à Deo heberent mandatum, sive alio-
rum saltim imitarentur exemplum. Quin
& Deus optimus maximus, primis duobus
hominibus, copulatis atque benedictis, in-
gens munus, instar doni matutinalis seu
dotis, hortum videlicet paradisiacum, totum-
que terrarum orbem obtulit; (h) de quâ
quidam ita canit:

*Pro Thalamo paradiſus erat, pro dote dabatur,
Quicquid terrarum ſpaciosus continet orbis.*

Antiquos autem Sueogothicos, aliosque
Septentrionis populos, ab hoc donationis
genere non fuisse alienos abhorruisseque,
extra

(e) Exod. 22: 16, 17. Lev. 22: 28, 29. 1. Sam. 18: 25.

(f) Gen. 34: 12. (g) 1. Macb. 10, 54. (h) Gen. 1, 28, 29.

extra omnem dubitationis aleam est; idque non solum virorum, fide dignissimorum, verum etiam, aliorum firmissimorum argumentorum stipati auctoritate, ponimus. Consultissimus quippe Job: Loceenius, in suis *Antiquitatibus*, veteres Sueogothicarum gentium nuptiales ritus delineans: Tum etiam, inquit, sponsus per auspicem suum, vel ductorem, sponsae promittit donum matutinale, ut vocant, in conjugii amoris externum symbolum & firmamentum. (i) Idem in nuptiis nobilium, Job: Messenius, in sua *Specula*, receptum fuisse probat. Hinc fine dubio Longobardi aliquae Septentrionales populi, olim exeuntes in peregrinas terras, eundem morem secum attulerunt. Unde est, quod Jacobus Cujacius, hujus doni matutinalis mentionem faciens, disertè illius originem longobardis vetustisque Alemannis acceptum refert. (k) Quin nec veteribus Germanis, hunc donandi ritum, incognitum infrequentemque fuisse, dubitare nos facit, Historicus clarissimus, Cornelius Tacitus, eorum mores hac in re ita referens: Do-

cens inquit, non uxor marito, sed uxoris maritus offert: Intersunt parentes & propinqui, ac munera probant. (l) Quæ de hoc in Speculo Saxonico obvia sunt, & alia perplurima, antiquitatem adstruentia hujus doni, brevitati litantes, consulto omitimus.

§. 2.

Hisce breviter, ratione instituti nostri; prælibatis, ad ipsam tractationem gradum promovemus; quæ, cum duabus heic absolvatur partibus, generali vid: & speciali; In illa primo, ad exemplum magnorum etiam Ictorū, ipsam nominis præcognitionem, omni alii rerum cognitioni ulteriori, ut hæc, & melius tractetur & habetur, præmittendam esse, docentium, pendenda erit ὀνομαζεια, seu definitio nominalis, in qua tria cumprimis observanda se se offerunt, εἰμολογία scil. ὀμωνυμία & συνωνυμία. Quod εἰμολογία attinet, sunt nonnulli, qui *donum* derivari volunt à verbo dare. Aliis, ut Festo in primis, à græco vocabulo δῶσαι, illud deducere arridet; unde Plinius: (m) *Græci antiqui*, inquit, do-

ron

(l) c. 18, de morib[us] Germ: [m] lib. 35, c. 14.

ron palmum vocabant, & ideo dora, munera, quia manu darentur: Vel, ut à dāpāv
est domare, ita à dāv®, donum, quod idem significat. (n) Quod nos quidem in
medio relinquimus. Matutinale autem
exinde nuncupatur, quod mane, cum ex
thalamo surrexerant novi conjuges, daba-
tur. (o) Et quamvis secundum legem mu-
nicipalem nostram, non postridie, sed pri-
mo die nuptiarum dandum esse præscribi-
tur; (p) tamen, cum lex provincialis ma-
ter sit municipalis, idem vocabulum legis
eius compilatoribus, retinere placuit. Ger-
manis etiā Saxonib⁹ hodieq; licet illis Mor-
gen Jugerum, teste Rennemanno significet;
(q) tamen hoc donum matutinale ideo ap-
pellari ita doceat, quod manē daretur. Un-
de in Speculo Saxonico seu Landt-Recht
(r) die Morgengabe werden darumb al-
so genandt / das ein jechlicher man von
Ritters Art / seinem weibe dieselbe ge-
meiniglich des Morgens gibt/ ehe er mit
ihr zu fische gehet. Quārumq; quod concer-

(n) Cern. Fronto à Vossio, in suo lexic. Etym. ciss.
(o) c. 6. §. i. & c. 9. Gistb. Et. [p] c. 6. §. 3. Gistb.
Et., (g) Jurispr. Rom. German. 2, 20, 13. (r) o. 31.

nit, non eget illa prolixa explicatione; ni-
si quod quibusdam placeat, donum tantum
id dici, quod Diis offertur, munus vero,
quod hominibus: quæ tamen differentia
nullo modo attenditur; Nam & dona di-
cuntur quæ hominibus dantur, & munera,
quæ Diis offeruntur. (s) Interdum tamen
de rebus perniciosis dicitur. (t) Præterea,
nec silentio illud involvendum, quod, cum
vocabulum *Morgongåſwa*/ in legibus no-
stris semper pro dono matutinali summa-
tur, in cap. tamen 10. Kongbll. pro Dota-
litio *Lifsgeding* hodie dicto accipiatur.
Euvorūmas appellatur *larginas sponsalitiae*,
Theoretrum, (u) donum nuptiale. (x)
Græcè ὁρθεον δῶρον Suetice *Morgongåſwa*/
(y) *Morgungiáſ*/ (z) *Hinderdagz Giáſ-*
gipt. (a) Ex *Morgongåſwa* autem orta
sunt barbara" vocabula, passim in legibus
vetustis à *Lindebrogio* editis occurrentia;

Imo

(s) *Curt. lib. 4. c. 7. v. 28.* & *lib. 5. c. 6. v. 20.* (t) *Vigil.*
Eclog. 6. (u) *Harmenop. lib. 4. lit. 10.* (x) *Loccen.* in
vers. ad c. 11. *Gisib. E.* [y] c. 6. 9. 10. *Gisib. E.*
Sil. c. 17. Erfob. Sil. (z) §. 8. *Giper. S. Dale. E.*
(a) c. 11. *Erfob. E.* 4. fl. *Erfob. Upl. Gipser Bo-*
ker Wgl. 2. fl.

(7)

Imo & à Nobiliss. *Stiernhök* (b.) memo-
rata; *Morgengavium*, *morgennatica*, a-
liaque.

S. 3.

Ulterius ad *περιγραφήν* seu defini-
tionem realem accedimus, quam, præ-
eunte nobis Consultissimo Job. Loecenio,
damus talem: *Donum matutinale*, est lar-
gitione, quæ donatur à marito, conjugi vel
nova nuptæ, modo & tempore à lege deter-
minatis, honoris & amoris, (c) (seu, ut in
Lexico suo habet) servatae pudicitiae & virgi-
nitatis ergo. (d) Alias quidem nobis, A-
nonymus autor *sueticus* *Doni matutinalis*,
exhibet definitiones: (e) Sed cum altera
justo sit arctior, utpote, quæ vix, nisi ad
jus provinciale, applicari possit; altera ve-
ro, causa destituatur finali: illam his, utpo-
te perfectiorem longè, præferimus. In
qua, cum & genus & Differentia speci-
fica, consideranda veniunt; Sub illo Lar-
gitione scilicet, res non solum tradita,
verum etiam promissa comprehendi-

A 4

tur,

(b) *De jur. Sueon. & Gotb. veteris lib. 2 c. 1.* (c)
Dissert. 7. m. 2. §. 5. (d) *p. m. 70. ad vocab. Hin-
derdag* (e) *c. 1, n. 1. & c. 7, §. 2.*

cur, ut fusius in sequentibus patebit. Cum autem donationes varii sint generis, varieque à ictis dividantur, præcipue a. in illas, quæ mortis, vel non mortis causa fiunt; (f) harumve aliæ veræ, simplices & absolutæ; (g) aliæ impropriæ & relatæ audiant; (h) ab instituto nostro haud alienum hic erit ostendere: *An donum hoc matutinale, donatio aliqua simplex & propria, an vero relata saltim & impropria sit?* Propriam illam vocamus donationem, cum quis, ea mente det, ut velit accipientis eam statim fieri, nec dominio in donatarium translatto, ad se reverti; (i) cumq; super hoc suam voluntatem scripto aut sine scripto donator manifestaverit. (k) Contra vero se habet donatio impropria. Itaq;, cum pro diversitate subjecti, diversum circa hanc rem, in Patriæ nostræ legibus & statutis occurrat jus, distinguens inter donum matutinale nobili & ignobili datum: Donationem nobili mulieri factam, proprius ad impro-

(f) Inst. lib. 2. c. 7. d. don. (g) l. 20. C. d. don. ans. nupt. l. 27. ff. d. mort. caus. don. [h] l. ult. C. d. don. ans. nupt. Inst. d. t. §. i. (i) l. 1. ff. d. don. [k] §. alia g. don. Inst. d. don.

impropriam accedere putamus, cum donaria plenum rei donatae non consequatur dominium, immobilis in primis, sed facto demum, vel morte, vel culpa mariti divortio, usum fructum tantum ejusdem in viduitate manens percipiat: (l) Ita ut nemini heredum liceat illud donum impugnare; Hafivi hvarghins thera arfwa thet wåld at qwålia. (m) Aliud autem de cå, quæ inter ignobiles & plebeios sit donatio matutinalis dicendum, ubi donaria quidem jure antiquo, Gothico præcipue, plenum dominium rei donatae immobilis visa est consequi; cum illa, nullis extantibus liberis, titulo hereditatis talem rem sibi acquireret. (n) Atq; ita de illa, nif fallor, liberam habuit disponendi facultatem, multo magis, si esset res mobilis; adeo ut idem hic, quod Mevius ad jus Lubecense (o) scribit, potuisse uxorem ad quosvis transferre illam heredes, putemus dicendum. Itaque talis donatio simplex habenda erit. At vero jure provinciali

A 5

no-

(l) Const. Reg. d. leg. sumpt. nob. 1644. §. 7. [m] c. 10. Gistb. &c. (n) c. 2 §. 2. Gipib. Wg, §. 6 19. pr. sed. Dfg, §. (o) lib. 1. tit. 6. n. 39.

nostro, illa potestas est restricta; qua eau-
tum, ut si inter se suscipiant parentes li-
beros, donum matutinale sit his pro bonis
maternis. (p) Imo, si vel nulli extiterint
liberi, ne sic quidem liberam dispensandi,
& in quem velit conferendi habet uxor
facultatem, donum maturinale; quippe
quod diutius victori futurum est: (q) ut ut
Illustris Dn. Rālamb / illud uxoris iure
Prov: proprium esse contendat. (r) Ita au-
tem privilegiatum uxoriique reservatum
fuit hoc donum, ut, si forte vel dissipatum,
vel evictum, vel alia aliqua ratione aliena-
tum sit, intra sex menses à tempore scien-
tiaz, si credamus Anonymo auctori *Tracta-*
tus suecici de dono matutinali, si non idem
numero, æquale tamen restituere tenere-
tur maritus. (s) Nam donum matutinale
interire non debet, seu, ut habet ius Hel-
singicum: *Hindrågadz gif ma hvarci*
suntka åller slyta. (t)

4. Por-

(p) c. 10; §. 1. Gifib. 22. & c. 9. §. 2. Tract. a-
non. d. don. matut. (q) d. c. 10. §. 1. Gifib. 22. (r)
3 obseru. Pract 8, 1. 10. (s) Anonym: d. tr. c. 1. n.
3. (t) q. fl. Qirfdb, H.L,

Porro de causis hujus doni constituendi
externis, efficiente & finali agendum est.
Cumque efficiens sit vel moralis vel Phys-
ica, illaque vel προνύμευν vel ἀρχαὶ αρχῆς
sive interius & exterius movens: hanc,
nove nuptæ castitatem & pudicitiam; il-
lam vero mariti, erga uxorem suam, sin-
gularem affectionem, constitue haud
dubitamus. **C**ausa vero efficiens remota, est
ipsa lex seu jus civile Suecanum, quod a ma-
ritis ejusmodi dona, uxoribus danda effa-
gitat. **P**ropinqua, ut jam jam diximus, &
fusius in sequenti ꝑpho dicetur, est ma-
riti affectio, licet non prorsus libera. Mo-
dus autem donandi inter nobiles, olim
talis usu erat receptus, ut hastam vexilla-
rem complicatam inferrent, deponerent
ad pedes sponsæ, elevarent, ac demum fi-
nito de morgennatica sermone & pro-
missione, ante novos conjuges a duode-
cim firmatoribus contactam ejcerent;
quem morem hodieque servari testatur
Stiernhök. (u) De quo tamen dubito. E-
rat enim alioquin hasta, qua loco baculi,

quem

(u) d. tr. p. 163.

quem in omni contractu, circa fundorum
 & rerum immobilium distractionem adhi-
 bebant, usos fuisse videntur, signum do-
 minii, rei donatæ, in uxorem translati.
 (x) Quem vero morem in uuptiis ple-
 bejorum circa promissionem doni matu-
 rinalis, usurpari testatur Stiernhök, illum,
 nisi failor, & hoc tempore frequentari
 existimo. Verum si donatio fiat rerum im-
 mobilium, illam vel instrumentis publicis
 & sigillis roborari, vel majoris fidei & se-
 curitatis ergo, in acta publica referri, usu
 est receptum, ita, ut inde donatio proba-
 ri possit; neque assertores adeo sint neces-
 sarii, qui olim requirebantur. Tempus
 denique quod attinet donandi, secundum
 ius municipale, ipso die nuptiarum donum
 hoc datur, (y) quem hodieque morem
 esse Rusticorum, afferit consultiss: Locce-
 nius: (z) quamvis ipsa lege provinciali
 aliter sit præscriptum, (a)

5. Sed

(x) Dicit. er. l. 2. c. 1. (y) c. 6. §. 3. § c. 9. §. 2.
 Gimb. Et. Stl. (z) Dissert. 7. m. 2 §. 8. (a) d. t. c.
 §. §. 1. c. 9. § 10. §. 3. II. 4. fl. Vifdb, Uplo.

Sed uti omnis res propter finem est instituta, & ad illum dirigitur, ut loquuntur Philosophi ; ita, licet genuinus ille in præcedente §. pbo sit ostensus ; inter se tamen discrepant Doctores, inque diversas heic opiniones & sententiarum abeunt divortia : Quæ tamen conciliari , & ad nostrum fere finem referri possunt. Quibusdam enim placet, monus hoc, partim in compensationem quandam onerum matrimonialium constitui, in hoc Justiniani innixi, qui ita loquitur : *Quis eorum non misereatur, propter reverentiam obsequia, maritis praestanda, (b) operas, (c) & partus periculum, (d) mortemve sape ex hoc casu matribus illatam? (e) Partim in luctationis præsidium assignari, ne scilicet fragilitate naturæ, in repentinam deducantur inopiam: (f) Partim etiam in singularis honoris & amoris declaracionem definiri: (g) præsertim cum amor, ut alio-*

(b) l. 14. ff d sol. mart. in fin. l. 1. §. 7. C. d. rei ux. act. [c] l. 48. ff. d op. libert. (d) Nov. Leon. 17. (e) l. 1. ff. ad se. Tereyll. (f) l. 1. §. 15. C. d. rei ux. act. (g) Lorc. D. 7. m. 2. §. 9.

ut aliorum beneficiorum, ita ipsarum
 nuptiarum & matrimonii conciliandi,
 quod hanc, sibi præ aliis expetitam quis
 duxerit uxorem, sæpè sit causa. (b) Ve-
 rum enimvero, amor honestus, ut est
 conjugalis, non donationibus, sed solis
 animis æstimandus est, tradente Ulpiano: (i)
 Et concordia conjugalis, cuicunque lucro
 præferenda est. (k) Accedit quoque quod
 tales donationes, sæpè fiunt inter illos,
 quibus - cum, parvus admodum, vel nullus
 interdum fere intercedit amor, vi tantum
 legis illos obligante: Tā scil han hen-
 nt Morgongåfva gifiva. (l) Sed ta-
 met, cum hæc obligatio conditionalis sit,
 si scil. virginitatem virgo viro attulerit;
 hæc utique est causa impulsiva, quā & le-
 gislator & maritus ejusmodi dona consti-
 tuere ac dare commoti sunt, commoven-
 turq; cui & alias, utpote mariti affectio-
 nem hinc excitatam, uxorisque post mor-
 tem suam, quamquam qualem sustentationem
 annexas esse, haud diffitemur. Nam quod
 attinet

(b) Skålamb. 3. 8. 2. (i) l. 3 ff. d. don. in. vir. &
 ux. (k) l. 5. C. d. Instit. & Substis. (l) c. 6, 9, Gifib.
 &c. 6. eod. Stl.

20(15)25

attinet virginitatem, quam anxios & sollicitos fuisse iudeos [quod & multis aliis gentibus summa curae fuisse, testis est Illustriſ. Rālamb (m)) in filiarum servanda pudicitia, eaque incorrupta maritis afferenda, inde constat, quod non solum variis adiventis excogitatisque mediis, corruptionis causa avertendæ, usi sint; (n) verum etiam Deus, certum illis, lego que determinatum castitatis ostendendæ modum, præscriperit, maritis omnis de illis suspicionis sinistræ eximendæ ergo, (o) Et certe, teste Osiandro: (p) summum puellæ ornementum est castitas. Sola virginitas, inquit Apulejus, (q) cum semel accepta est, reddi nequit, sola apud maritum, è rebus dotalibus remanet; & flos ille virginitatis, illibatus, mirabiles sui amores concitare solet, adeo, ut teste Tertuliano, (r) etiam humanam libidinem excusat. Unde haud iniquum est, sponsum, in signum boni affectus, & præmium sibi præservata.

[m] 3. observ. 8, 2. [n] vid. Gothofr. in not. ad. rubr. C. d. sponsi [o] Deut. 22. 15. sugg. [p] In comment. ad. c. 22. Exod. [q] Apolog, [r] lib. de virgin. velata.

(10)

ex virginitatis, honorarium ei aliquod offentre: hindradagz um Morghin/ tha Ager Boude Husfru sinā hedra / oē hānui Morghingiāf gifwa habet jus Up-landicum. (s) Sed nec aliam ob causam, Deum ipsum, illud donum ipsis tribuisse, sacra scriptura haud obscure indigit. (t) Hinc itaque concludere licet, verum & genuinum hujus doni finem, & causam impulsivam, sponsæ illibatam castitatem, sponsique inde conceptam affectionem, amorem, honoremque esse; sed quod donum lex inde postridie nuptiarum, jure provinciali, dari jubet, quæ nisi observe-
tur, irritum & revocabile est, teste Rā-
lamb. (u) nempe si de eo lis moveatur.

§. 6.

Præterea causa interna, *materia* videlicet
sistit rimandam; estque illa heic, vel *in*
qua vel *circa qua*. Illa, seu subjectum
sunt personæ i. *Constituentes* hoc donum,
qualis in primis est ipse sponsus seu mari-
tus.

(s) 4. fl. Ærfsb. Upl. [t] Exod. 22. 16, 17, conser-
mmino Deut. 22. 28, 29. [u] d. 8r. 3. 8, 2. §. 10.
fl. Gifsb. Ægl.

20

tus. An vero alius pro illo dare illud possit, ejus rei nullum, in legibus nostris, habemus vestigium, quippe cum per particulam han, (x) sponsum seu maritum ad id obligari, satis patescit. Nihil autem attinet, an aliunde donum hoc accipiat v. c. commodato, cum nihilominus ipse sponsus obligetur, ut testis est Berlichius. (y) Tenetur vero quisque sine discrimine dare, adeo ut, non sit res aliqua arbitaria; Imo, vigente modo legis obser vantia, cogi potest, si sua sponte nolit, quod particula ~~st~~ altoties in ll. nostris, tam implieite quam explicite iterata satis superque evincit. (z) De jure tamen Westgothico, hac conditione exigi potuit, nisi concubitus promissionem antevertisset; nulla enim fronte uxor petere potuit, quæ ejus rei quapropter dari sivevit, copiam jam ante gratis fecisset. (a) Verum dubium aliquod hic exoriri cuiquam posset, si filius, vel alius, nondum sui juris, nihilque

B

pro-

(x) c. 9. Giffib. &c. (y) 3. Conclus. Practic. 28, 100. (z) o. 6. §. 1. 9. § 10. Giffib. &c. 6. § 9. §. 2. cod. Stl. [a] Stiernb; de j. suen. §. Getib. Yes. l. 2. p. pr. de civ. c. 3.

proprii possidens, uxorem ducturus, an
donum matutinale ei dare teneretur?
Nam in utramque partem sese offerunt ra-
tiones; ab una legis nempe præceptum de
donando; (b) ab alteravero, ejusdem inter-
dictum, ne quis scil. alienæ subjectus poten-
tati, emptionis venditionis exerceat con-
tractum: (c) Plus autem est donare quam
vendere: (d) & cui non licet, quod minus
est, ei utique nec quod majus conceden-
dam. (e) Ast serio hæc secum reputan-
ti, certum quidem manet, tales donum
illud ad sponsam suam transferre non
posse; cum nemo, quod non habet, in
alium possit transferre. (f) Unde in le-
gibus Sudermannicis dicitur: hafsi wi en-
gin wald mer a annan biuda / ån han
år ågande ath. (g) Si vero pater, filio-fa-
milias, suæ sponsæ illud præmittenti, ta-
citum præbeat consensum, quippe qui
etiam obligat; (h) legi Divinæ [i], & æ-
quitati haud incongruum erit, filio de-
fun-

[b] d.c. 6, 9. Giff. E. Stl. (c) c. 4. Röb. E. 3.
eod. Stl. (d) l. 103. ff. d Reg. j. (e) l. 21. ff d R. j. (f)
l. 54. ff d R. j. l. 14. C. d don. (g) 20; fl. Rygdb. (h)
l. 142. ff d R. j. (i) Num. 30.

functo, promissum donum, in eam, in via
duitate manentem conferri; (k) Si modo
pater illi præstando sufficerit. Si autem,
ipso vivo, filius solutus sit ab ejus pote-
state; tum viduam illius, gaudere jure
præcipui, are in primis alieno dispuncto,
haud à jure etiam alienum esse arbitramur.
2. *Recipientes Personæ*, quæ sunt novæ
nuptæ, sive virgines, sive viduæ; hæ quo-
que, honestæ scil. & castæ, pari cum vir-
ginibus jure fruebantur & illis quā hoc
æquiparabantur. (l) licet & hoc, quod vi-
duas attinet, vix nunc frequentetur.

§ 7.

Materia doni matutinalis *circa quam*,
seu objectum, sunt res corporales & in-
corporales, [m] mobiles vel immobiles, (n)
hæreditariæ, allodiales (o) vel feudales qvā-
qvā mobiles & immobiles in legibus potissi-
mum exprimantur. (p) Qua quantitatem,
olim nihil certi determinatum reperitur,

B 2

sed

(k) arg. c. 9. Giffib. II. (l) Stiernb. d. tr. 2, 1. [m]
sic. Inst. d. corp. & incorp. L. 66. ff. d. j. dot. l. 49. ff.
d. verb. & rer sign: (n) c. 10. §. I. Giffib. &c. [o] Edice.
R. 1664. in pr. & 1644. §. 7. c. 18. Giffib. &c. q. sed
SII. (p) Const. R. d. Res. bon. 1655. art. 12.

sed in cuiuslibet arbitrio positum erat dominantis. (q) Corruptis autem, profusa liberalitate, moribus hominum, ne in avitorum soli bonorum, in alienam familiam transseuntium detrimentum (cujus haud multum, ni fallor, dissimile, in sacro Codice, de hereditatis conservatione etiam reperire licet exemplum; (r)) haec vergerent donationes; cuilibet hominum statui, conditioni & fortunae, certa, legeque determinata quantitas, ultra quam extendi non deberent ejusmodi donationes, praescripta in legibus patriis fuit. (s) Quas cum postmodum transgredierentur cives, in Comitiis Telensisibus, Anno 1491. ad legum praescriptum revocatae sunt, & quidem sub poena 40. marcarum a reo exsolvendarum. (t) Nobiles vero hujus temporis quod concernit, illis secundum dictae Novell. Const. Reg. (u) tenorem, ad certum fructuum praedii modum, sex vid. pondus lastarum frumenti, in praediis allodialibus

&

(q) a. fl. Erfob. Upl. 10. fl. Giffib. St. (r) Num. 36. 3. seqq. [s] c. 10. 9. Giffib. Et. St. (t) vid. Decret. concil. citatum ab anen; d. tr. d. don. Mat. c. 29. n. 3. (u) 1644. S. 7.

& hæreditariū; In feudalibus vero, ad 500:
marcarum redditus, donare permittitur: ea
tamen conditione, ne trientem totius re-
ditus prædii feudalis excedat donatio, (x)
& hæredes in sua legitima defrauden-
tur. (y)

§. 8.

Et quoniam aliarum quoq; donationum
nuptialium, hujus doni affinium velut,
in legibus nostris mentio fiat; dispicien-
dum nunc nobis, sed paucis, erit, quomo-
do cām eo vel convenient, vel differant.
Et, ut arrha sponsalitia, suet: Fūstningafā/
prima omnium est tempore; ita eam pri-
mo considerabimus. *Est autem arrha res,*
quæ datur mulieri, in fidem conjugii secu-
turi. Mulieri dico: nam appellatione mu-
lieris, comprehenditur virgo, viri po-
tens. (z) Res autem quæ datur, præcipue
& primariò est annulus aureus, deauratus
vel argenteus; Nam ferreus vix est in usu,
quem olim tamen datum fuisse testatur
Gothofredus, (a) Præter hunc, signata quo-

83

que

(x) *d. Conf. 1655.* (y) *ant. cit. Conf. 1644.* (z) *I.*
13. ff. d. verb. & rer sign. (a) *ad rubricam C, d,*
lēbens.

quæ pecunia, aliudve pretiosum, à pinguis-
ris fortunæ hominibus, dari suevit. (b) Dif-
fert autem arrha à dono matutinali, non
tantum quantitate & qualitate, sed etiam
tempore & modo donandi. [c) Diversum
etiam est à donatione propter nuptias,
nostris Förrning dicta. Hæc tantum in mo-
bilibus; illud etiam in immobilibus datur.
(d) Hujus quantitas minor sæpe, illius ma-
jor est. (e) Illud non nisi postridie nuptia-
rum, (f) singulari suo cum modo & lo-
lennitate: (g) hæc ante nuptias, vel in
ipsis sponsalibus, vel post, (h) vel primo
die nuptiarum. (i) Differt porro à Dotat-
tio, Svetice olim Widirmund; (k) quod
hoc non à plebeis, sed nobilibus alijsve
magnæ dignationis personis detur: Cujus
objectum sunt res præcipue immobiles. (l)
Ratione finis quoque à Dono motulinali
separatur; illius enim finis, est vita quod-
dam

[b] Joach. à. Benst. d. jur. connub. p. pr. d. spons.
[c] i. fl. Erfob. Upl. i. fl. ead. Wml. l. 3. l. 5. C.
d. spon. & arrhs. (d) c. 10. §. 1. c. 7. Giffth. Et. 6. §. 1, 2. eod.
Sii. 4 fl. Erfdeb. Upl. (e) c. 7. 10. d. t. ll. 6. 9. Sii. [f] c. 9.
20. §. 3. d. t. ll. (g) cit. t. Et. c. 10. §. 3. 10. fl. Ðgl. (h) c. 6. 7.
d. t. ll. i. fl. Erfob. Upl. (i) c. 9. §. 2. Giffth. St. [k] 3. 15.
fl. Ðgl. gipth. Ðgl. [l] c. 10. Kongb. ll. a. Conft. 1644 art. 7.

(23)

dam subsidium, quod cum donatariæ vitâ, vel secundis nuptiis extinguitur, & ad donantem, vel ejus hæredes redit. (m) unde etiam Lüfgeding hodie appellatur. Cum dote seu munere nuptiali, nobis hem-folgd/ med-gifft / (n) dicto, eatenus tantum convenit, quatenus quoque in mobiliis vel immobiliis, sive tamen certa lege determinata quantitate, datur; (o) hoc que à parentibus aut propinquis, (p) ea tamen conditione donatur, ut post obitum donantis, in collationem veniat: Bärts ater til skiptis. (q) Si vero dilapidatum fuerit, vel justam hæreditatis portionem excesserit, ceteris cohæredibus, de suo, refusio facienda est; quippe, ut habet jus Up-landicum: Ur mehra giptin ån skip-
tin / ock hafiver han förhågdat giptin/
ta Gälde han ater af sinu/ sva mycket i
skiptalutin brister. (r) Præterea sæpè nou-
est dønatio aliqua simplex, cum propri-
tas apud donatorem maneat, & potestas ei
eam, si revocandi, quandocunque volupe
fuerit: Sva länge Fader och Moder

B 4

såga

(m) d. loc. (n) c. 13. 14. Gifftb. II. (o) c. 12. 6. d.
z. II. Stl. 8. fl. Erfob. Upl. (p) pred. cap. (q) c. 12. 18.
Gifftb. II. Stl. (r) 8. fl. Erfob. Upl.

sāha ja wider (s) Proxenetici autem nū
ptialis doni , ab hoc nostro , ipsis & le-
gibus , (t) & novellis Constitutionibus Re-
giis , (u) ejusd. interdicentibus usum , de-
monstrare diversitatem , nunc non vacat
nobis , ad alia & reliqua perrecturis.

§. 9.

Hactenus de dono matutinali constitu-
endo , nunc itaque de constituto nobis
agendum . Et primo quidem de effectu
eius & privilegio . Cum autem pro diver-
sitate status , diversum sit jus ; necessum est
etiam ejusmodi sequi effectum , in eo con-
sistentem . Constante itaque matrimonio ,
manet apud maritum quoad vixerit ; fru-
ctus autem communes sunt inter nobiles .
(x) Inter ignobiles quoque idem , quā im-
mobiliū usum - fructū , obtinet ; nisi
quod proprietas hic cedat uxori . (y) Si ve-
ro in signata pecunia datum sit , sub æqua
legitimave usura mutuo dari potest . (z)
Idem quoque obtinet secundum legem
municipalem nostram , ut inde patet ; (a)
nisi

(s) d. c. 5 tit. (t) c. 9 §. 1 Giffib. Stl. (u) 1644. S.
§. 1664: §. 6. (x) d. Const. 1644. [y] c. 6. 9. 10. Giffib.
U. (z) arg. Const. Reg. 1666. de. us: (a) c. 9. Giffib. II. St.

25

nisi liberos inter se suscipiant; func enim
mortuum intelligitur. [b) Gravis hic satis
occurrit controversia; Num scil. donum
matutinale in concursu creditorum, aliis bo-
nis non extantibus aut sufficientibus, æris
alieni mariti luitioni exemptum sit? Secun-
dum legem municipalem, nulli quidem
scrupulus aliquis oriri potest, quin solu-
tioni defuncti æris alieni obnoxium sit, cum
clariora sint verba, quam ut in dubium vo-
carì possint: *Tå giäldis giäldet/ och Mor-*
gongåswo komo th r til. (c) sed iure
provinciali nihil expressis verbis statuente,
variis Icti nostri separantur opinionibus.
Atque non pauci, ab Anonymo, auctore
suet: de *dono matutinali*, (d) procul du-
bio inducti, illud omnino æris alieni de-
mortui luitioni exemptum esse voluerent:
addita ratione, quod marito bessem ex he-
reditate, vidua trientem solum capienti-
bus, huic in supplementum velut tertiae
partis cedat. Basis autem & fundamen-
ti loco, ista ponunt verba: *Tå giäldis*
giäld hans/ af boo hans offipto. (e)

B 5

Cum-

(b) d.c. et. tie. §. 5 [c) c. 17. Erfdb. Stl. [d) c. 5.
§. 5. (e) c. 22. Erfdb. II.

Cumq; donū mat: non sit mariti sed uxoris, [f] non hereditate, sed legitima donatione adquisitū; (g) & quā censem, juxta Regulam juris: secundum naturam esse, commoda cuiusq; rei eum sequi, quem sequentur incommoda; (h) eam lucrum non participantem, nec onus sensuram. (i) Hisce vero non obstantibus, certum manet, donū hoc secundum ius provinciale quoque, æris alieni solutioni subjectum esse. Quod haud ita obscurè lex innuere vult, sc̄cum jubeat donū matutinale præcipi ex portione mariti, à Bondans luth. (k) Tantum enim ejus est, quantum superest, ære alieno deducto: Nam quod creditorum est, ejus dici nequit: Hocq; verba sequentia: an s̄va åthråcker etc. satis stabiliunt. Ita quoq; in supremo judicio Reg. Junecopei si iudicatum, atque à S. R. M. ut legi maxime conforme, confirmatum esse accepi. (l) Et quamvis lex, in ære alieno demortui solvendo, ante nuptias, nisi propter easdem

(f) c. 10. §. 1. Giffib. II (g) c. 11. d. t. II. [h] l. 10. ff. de R. J. [i] d. l. Rålam. lib. 3, c. 8. ebs. I. §. 10. (k) c. 18. Giffib. II. (l) 1607, 5 1668.

27

dem, contracto, (sic enim in ipso matri-
monio factum singitur, ac proinde, ex u-
triusq; bonis expungendum) cuius nulla
ratione particeps extiterat superstes, illam
gravari iniquum duçat; (m) Illud tamen
hic locum non invenit. Nam si obæratus
ante nuptias sit maritus, ejus bona credito-
ribus, loco hypothecæ velut habentur. Nec
lex cuiquam potestatem concedit, ut supra
quœq; §pho 6. diximus, plus aliis offeren-
di donandive, quam ipse, ut proprium pos-
sideret. (n) Argumento porro ex cap. 22.
Erfdb. L. adlat. reponimus, denomi-
nationem ibi fieri à potiori. Et, ut ver-
bo rem hanc complectar, dubiolaq; circa
illam occurrentia, paucis conficiam, si vel
præjudiciis judiciorum, vel alia ratione vi-
duis feminis consultum, eisq; donum ma-
tutinale æri alieno maritorum exemptum
sibi retinere concessum sit, præsuppo-
suisse legem, reliqua bona æri illi alie-
no solvendo, suffecisse, necesse est dica-
mus. Id quod & Loecenius, qui alias in
favorem doni matutinalis multa pro vi-
duis

(m) Rescript. Reg. 1662. den 17. Decemb. (n) 20. st.
Sagynb. Sml.

duis affert, tandem concedit. (o) Ceterum quod hic de solutione æris alieni est dictum, intellectum non volumus de debito criminali, sed civili. Illud enim aliis præter reum solvere non tenetur juxta regulam: *Ey åger man annars brutth
giälda/ ther han ångte wulste.* (p) In cessione autem bonorum, fructus fundorum allodialium innocentis conjugis extantes, semel, & uno tantum anno collecti, in solutionem æris alieni, conferri debent. (q)

§. 10.

Ostendimus hactenus quid juris in dono matutinali competit uxori, matrimonio constante; ulterius, quid eo soluto, jam inquirendum. Morte itaq; mariti interveniente, vidua ejus, dono illo, ad ultimum usq; vitæ terminum, modo innupta manserit, fruitur. Post mortē vero, vel secundas nuptias, ad demortui mariti proximos heredes, ut bonū paternū, cum dimidia parte in mobilibus transfertur; altera dimidia pars horum, illi, ejusq; heredibus cedit. Et ita

(o) *Synopsi jur. Diff. 7. m. 2. qnest. 5. circa fin. (p)*
c. 23. Dräp. m. Wil. II. adde c. 27. §. 2. Eingb. e. 16.
Högmb. II. [q] Rejol. Reg. 1637. den 28. Maii §. 5.

ita jure novo inter nobilitate donatos obser-
vatur. (r) Jure vero communì, si orbī
sint parentes, diutius superstitis futurum est
hoc dōnum. (s) Post fata vero mariti, ex-
tantibus liberis, ex illius bonis dict. dō-
num præcipit vidua, illaque mortalitate
exutā, ad orbos & proximos heredes de-
volvitur. (t)

§. II.

Ultimo contraria hujus doni paucis attingenda, quæ vel constituendum im-
pediunt, vel constitutum dissolvunt. Pri-
vatur autem dono matinali uxor i. Si
adulterium committat. (u) Potest hic qua-
ri: *An vidua, nimis properè, & intra tem-
pus iuctus, ad secundas transiens nuptias, vel
intra illud tempus luxuriose vivens, dono
matinali privetur?* Jus Romanum qui-
dem, ut aliorum populorum jura taceant,
non tantum sponsalitiam largitatem, sed
alias quoque donationes, imo ipsam here-
ditatem, tali adimit, eamque infamem in-
super

[r] *Const. Reg. 1644. §. 7. [s] c. 10. §. 1. Giffib. II.
c. 9. §. 3, 4. cod. Syl. {t} c. 10. & 18. d. 1. l. (u) c. 11.
Giffib. II. 10. cod. Syl. ord. Eccles. c. 16. §. 6.*

super reddit. (x) Verum illud, ut extra
neum, nos non obligat. (y) Si enim in-
tra legibus statutum spatium, (z) hoc e-
veniat; Eam ob causam dono matutinali
non privabitur vidua; cum sui sit facta ju-
ris, & ab obligatione, quâ se marito ob-
strinxerat, liberata. Quâ in re nobis ad-
stipulatur jus etiam Saxonum, & Carp-
zovius Practicorum antesignanus. (a) 2. Si
maritum malitiosè deserat. (b) 3. Si illum
occidat. (c) Sed si, quo ad liberum & mem-
sam tantum separati fuerint conjuges, an
dono matutinali privanda sit uxor, si illa
causa sit separationis? Resp. Cum separa-
tio illa, divortium proprie non sit, sed so-
lummodo ad tempus fiat, intra quod re-
conciliatio speratur; (d) donum matuti-
nale exinde amitti non potest. 4. Si gravi
mer.

(x) artb. Coll. 4. t. 1. Nov. 22. c. 22. (y) vid.
R. Gyrges siadfas: öfwer Upl. och R. Christopher
öfwer sin förmade l. & Nov. 39. c. 2. §. 1. Me-
vius ad jus Lubec. part. 2. tit. 2. art. 12. n. 419. (2) Ord.
Eccles. c. 15. §. 24. (a) Jurisp. for. part. 4. Const.
21. d. 8. & Pract. Crim. part. 2. quest. 65. n. 440
seqq; [b] Ord. Eccles. c. 16 §. 8. (c) c. 11. §. 1. Erfob. II.
(d) Ord. Eccles. c. 16 §. 16.

morbo infectum decubentem deserat,
 & alimenta non subministret, si modo
 possit: Necare enim videtur, qui alimo-
 niā denegat. (e) 5. Propter naturale vel
 aliud quodpiam legitimū impedimen-
 tum, quo inepta redditur matrimonio, ni-
 si, hoc contracto, supervenerit. (f) 6. Ex
 gravi aliquā & inevitabili necessitate. (g)
 Constituere vero prohibentur agricultorē,
 fundos censuarios, propter servitium mi-
 litiarē equestris; hi enim in securitatem ar-
 maturē ritē præstandāt, Regi hypothecā
 sunt loco. (b)

(e) l. 4. ff. d. agnosc. & al. lib. (f) d. Ord. Ece. c.
 16, §. 10. Dålamb. 3. 7. 2, §. 11, 13. (g) c. 27. Jordb. II.
 26, eod. Sll. (b) Const. R. om Russhåll;
 Märgong. 1694.

Gloria Omnipotenti.

VIRO Juveni,
Eruditione & modestia per insigni ac
verè Eximio,

Dn. GUNNARO ÖBERG
Jemtlando.

De DONO MATUTINALI nervosè &
industriè disputanti.

Suevis desponsam sociandus fædere con-
junx

(ÖBERG arguto detegis ut calamo)
Munere ducendam prudens cumulare jugali,
Servare hoc pretium est ritè pudicitia.
Ordine sed Pallas converso, dote jugales
Exornat rædas sanctag₃ conjugia..
Qua tibi succedant voveo feliciter! ing₃
Præmia complexus sedulitatis habe.

Intimæ familiaritatis eausa, sub-
itaria quamvis operâ gratu-
labatur

DANIEL STECKSENIUS.

Ad

Ad VIRUM - Juvenem
Tum artium liberalium cultura, tum
morum elegantia, Politissimum
Dn. GUNNARUM ÖBERG
Dum Disputationem Juridicam, de DONO
MATUTINALI, docte & egregie elabo-
ratam, solerissime defendebat.

Gratulatio.

QVAM sunt jura pia & legum pruden-
tia diva!
Quam Themidos sanctum munus alu-
mnus habet!!
Hęc didicisse probę, non res est, ut puto,
parvi

Memēti: haud alias hic bene degit homo.
Talia quā egregie novit Dotictissim⁹ Öberg
Præsens ingenij fœtus opusq; docet
Ejus: quo, quicquid diffusa volumina Juris
Comprendunt patrii seu nova seu vetera,
Matutinali de dono, materiā amplā,
Omne id nam docta sic brevitate fluit,
Omnes, Justitiæ fontes te hausisse perāplos,
Ut fateantur, dum cuncta polita stilo
Cernant, Juridicæ penetrasse sacraria Divæ
Doctaq; sic studium hoc omnibus ergo placet.
Gratulor ergo tuis, mi dilectissime amice,
Ausibus, atq; precor plurima fausta tibi!
Scribere jussit amor, pauca hęc, & fida voluntas
Tu Themidi vivas, tempus in omne. Vale.

THEODORUS HÖÖR

Ad Juvenem

Literarum Merumque elegans

Commendatissimum,

On. GUNNARDT ØBÆRG/

Amicum Jucundissimum.

Quid perius mirer? quidq; ô Carissime, noster
Consignis primum laudib; ornet amor?
An mores faciles? an vitam labe carentem?
An magis, ingenii munera pulchra Tui?
Singula quis tenui deducere carmine possit?
Non mibi, non numeris par labor iste meis.
At Tu perge tuis cæptis insistere: & illo
Tam bene quo curris, currere perge, pede,
perge vigilatas ex ordine ducere noctes,
Atqua suis socios noctibus adde dies.
Psa Tibi justo rependet honore labores,
Hos, si quod certe est, est modo justa, Themis.

Per amica mente, festinanti licet

calamo scripsi

OLAIUS SUND West. Both.

Literis & moribus Politissimo atq; egregio Juveni

On. GUNNARO ØBÆRG/

amico sincere dilecto.

Domi Matutinalis cum jura recenses,
Ingenii monstras prospera dea tui.
Gratulor ergo tibi ex animo: fortuna ab
alto
Cæpta Deus! nec & hic sit sine dote labore!
Tenui venâ congratulatur
ABRAH. ØBÆRG.